ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ

UKRAINIAN LABOR NEWS

Адреса:
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

Виходить два рази на тиждень — в середу і суботу. —— Published semi-weekly — on Wednesday and Saturday.

Address:
Cor. Pritard Ave. and McGregor St.,
Wnipeg, Man., Canada.

РІК V. Ч. 94. СУБОТА, 24. ЛИСТОПАДА 1923. WINNIPEG, MAN. SATURDAY, NOVEMBER 24th, 23. No. 94. VOL. V.

The Prowincial Library City

PROVINCIAL LIBRARY MANITOBA

НОТА РАДИ АМБАСАДОРІВ ДО НІМЕЦЬКОГО УРЯДУ.

ПАРИЖ, 22. листопада. — Аліянти, через своїх представників в раді амбасадорів, згодилися вчера повідомити німецьке правительство, що міжаліянтська військова контрольна місія відновить свої функції в Німеччині та що берлінське правительство має помагати в її роботі та дати її охорону.

Вони згодилися також на другий комунікат до Німеччини, в котрім зазначують, що бувший німецький престолонаслідник зрікся права до пруського трону, та висловлюють сподівання, що німецьке правительство подбає о це, щоби Фрідріх Вільгельм додержав своєї обіцянки.

Під цими умовами аліянти не будуть домагатися прогнання був. престолонаслідника з Німеччини, однак вони заявляють, що німецьке правительство мусить остро придержуватися свого приречення, що поворот бувшого кайзера Вільгельма до Німеччини не буде толерований.

Як відомо, Франція домагалася прогнання був. німецького престолонаслідника з Німеччини і хотіла, щоби її піддержали в цім домаганню прочі аліянтські держави. Пуанкаре навіть відгрожувався, що пічне на свою руку карні кроки проти Німеччини, як що прочі аліянти не згодяться на пропозиції Франції.

Тимчасом Англія не згодилася на ніякі драстичні кроки проти Німеччини. За Францією пішла Італія а навіть в части й Бельгія. В виду цего Франція мусіла уступити, про що свідчить остання нота аліянтської ради амбасадорів до Німеччини, в якій нема навіть згадки про прогнання бувшого німецького престолонаслідника.

АРЕШТОВАННЯ ХОРОГО Д-РА ЦАЙГНЕРА.

ЛОНДОН, 22. листопада. — Др. Цайгнер, який був головою комуністично-соціялістичного правительства в Саксонії, зістав в середу в ночі арештований в часі, як спав в своїм ліжку в Ляйпціґу. Арештовання переведено на приказ найвисшого суду.

Цайгнера забрано до вязниці помимо цего, що він протестував, що є хорий.

ЗБИВАЄ БЕЗОСНОВНІ ЗАКИДИ СВОЇХ ВОРОГІВ.

ДРЕЗНО, 21. листопада. — Др. Цайгнер, бувший премієр Саксонії, в листі до "Фолькс-цайтунг" заперечує виставлені проти него оскарження про підкупство як негідні брехні. Він каже, що буде відповідати на всі оскарження проти него в суді.

МОЖЕ ВИЖИВИТИ ТРИ ЧЕТВЕРТІ НАСЕЛЕННЯ.

БЕРЛІН, 20. листопада. — Експерти обчисляють, що німецька република може вигодувати три четвертих свого населення без спроваджування поживи. Иншими словами, Німеччина має що найменше 15 міліонів більше людей, як вона може виживити.

Українська робітнича преса, це ознака сили і свідомости робітництва. Памятайте про Пресовий Фонд і відновлення передплати!

НІМЕЦЬКІ СЕЛЯНЕ УБИЛИ 130 СЕПАРАТИСТІВ.

ДІССЕЛЬДОРФ, 20. листопада. — В боротьбі з німецькими селянами коло Бонн минувшої суботи сепаратисти втратили 130 людей в убитих і в додатку зістали цілковито розбиті. Селяне напали на сепаратистів з сокирами, косами та иншими рільничими знарядами. Сепаратисти хотіли проголосити в тій місцевости надренську републику.

БОРОТЬБА ПРОТИ СЕПАРАТИСТІВ НА ЦІЛІЙ ЛІНІЇ.

БЕРЛІН, 21. листопада. — Нинішні спізнені депеші з Кольонії доносять про страшну боротьбу в Надренщині, в якій згинуло минувшого тижня більше як 130 сепаратистів.

Сімдесятьох убито в одній боротьбі між сепаратистами а льояльними Німцями близько Еґідінбергу.

Поважна боротьба відбулася також в окрузі Зібен Ґебірґе.

Шістьох сепаратистів убили селяне близько міста Гоннеф, де боротьба велася в суботу. Їх стягнено з автомобілів і побито на смерть.

Тяжка боротьба має також вестися в Кеніґсвінтері.

В боротьбі в Гевелю селяне окружили 30 сепаратистів і 23 з них убили.

Нинішні донесення кажуть, що підчас заворушень безробітних на Шлеску убито в Лігніцу двох робітників в боротьбі з поліцією, яка на якийсь час була обезсилена. В многих місцях безробітні нападають на склепи.

ЛІДЕР БАВАРСЬКИХ ФАШИСТІВ ХОРИЙ НА ГОЛОВУ.

МІНХЕН, 20. листопада. — Адольф Гітлер, лідер баварських фашістів, є критично хорий в кріпости Ляндсберг. Він має запалення мозку.

СМЕРТЬ ІРЛЯНДЦЯ З ГОЛОДОВОГО СТРАЙКУ.

ДУБЛІН, 21. листопада. — В таборі інтернованих в Ньюбрідж помер тут вчера Денніс Беррі, який був 34 дні на голодовім страйку.

Беррі був першим з нерегулярного війська, інтернованого за боротьбу проти правительства "Ірляндської Вільної Держави", що вмер підчас загального страйку, в якім бере участь кількасот людей.

Дійсне число інтернованих в Ірляндії не є оповіщене, однак уважають, що їх є більше як 12.000.

ПОБІДА ЦАНКОВА В БОЛГАРСЬКИХ ВИБОРАХ.

СОФІЯ, 20. листопада. — Вислід з загальних виборів, відбувшихся тут минувшої неділі, виказує, що правительство дістало більшість в парляменті о яких 200 голосів. Національні ліберали, комуністи і аграрії здобули разом 47 місць.

КУПУЮТЬ ЛІТАКИ.

РИГА, 17. листопада. — Протягом місяців (вересня і жовтня ц. р. совітське правительство одержало 150 воєнних літаків найновійшої системи. Одні з них закуплені в Англії, инші в Німеччині і Голяндії. Всі нові літаки уміщено недалеко західних границь Совітської Росії. Старі вислано на Сибір і Далекий Схід.

ЗІ СТРАЙКУ ДОКОВИХ РОБІТНИКІВ В ВЕНКУВЕР.

ВЕНКУВЕР, Б. К., 21. листопада. — Всі надії на мирне полагодження страйку докових робітників у Венкувері розвіялися нині, коли тайне голосовання виказало, що страйкуючі робітники 1.007 голосами проти 19 відкинули оферту корабельної федерації. Федерація пропонувала страйкерам вернути до роботи за дострайкову платню і на умовах отвертої робітні. Страйкері відбули масовий мітінґ, який тревав чотири години.

Комітет Ремісничо-Робітничої Ради, який посередничив між страйкерами і працьодавцями, заявив свою готовість продовжати дальше свої заходи. Цему комітетови зложено подяку і його пропозицію передано страйковому комітетови.

Ані страйкері, ані працьодавці не зложили нині ніякої заяви. Обидві сторони заявили попередно свій намір боротися до кінця.

Страйк треває від 8. жовтня і робота в доках виконується незорґанізованими страйколомами.

Головним питанням страйку є домагання 5 центів на годину бонусу для робітників при ладованню дерева. Страйкері кажуть, що ця галузь роботи є поважно тамована страйком.

ПОЛОЖЕННЯ З РОБОТАМИ В КАНАДІ.

ОТТАВА, 22. листопада. — Домініяльне статистичне бюро виказує, що з початком листопада Монтреал був одиноким серед канадійських великих міст, який виказав збільшення робіт. Мале зменшення виказали Торонто, Вінніпеґ, Венкувер, Гемілтон і Оттава.

Роботи по цілій Канаді з початком місяця трохи зменшилися. Будівельні індустрії звільняють велике число робітників, а фабрики як цілість дають менше заняття.

Числа бюра є оперті на звітах 5.890 фірм, в яких працювало на 1. листопада 812.201 особа. Місяць вчаснійше, дня 1. жовтня, працювало у тих фірмах 819.831 особа. Таким робом число працюючих зменшилося за місяць о 7.600 людей.

Хоч замітне є зменшення числа працюючих, всетаки положення є тепер кориснійше, як було в той сам час в 1921 або 1922 р.

Зменшення праці є у всіх провінціях. Однак найзамітнійше воно в степових провінціях і Квебеку. В Онтеріо воно лише номінальне.

ДР. ФРІДТЙОФ НАНСЕН У ВІННІПЕҐУ.

Др. Фрідтйоф Нансен, славний дослідник північного бігуна і гуманітарист, буде промовляти слідуючого вівтірка, дня 27. листопада, у Вокер театрі в Вінніпеґу.

В часі голоду в Приволжу і полудневій Україні в 1921—22 рр. Нансен зорґанізував осібну ратункову акцію і богато причинився до зменшення страшного нещастя. Імя Нансена згадують нині в Радянських Републиках з великою пошаною і вдячністю.

Забезпечення студентів.

ОДЕСА. — Більше як половина одеських студентів забезпечена степендіями. Одеські господарські орґани виділили 160 степендій.

В РАДЯНСЬКІМ СОЮЗІ.

Нова Република.

З'їзд робітничо - селянських Рад Східної Карелії оголосив нову Радянську Републику — Карелію і прилучив цю нову соціялістичну державу до С.С.Р.Р. (Карелія — це країна положена на півночі, здовж фінляндської границі.)

Вчені С.С.Р.Р. допомагають німецьким вченим.

Заряд спілки вчених С.С.Р.Р. обмірковував питання допомоги німецьким вченим. Постановлено дати місця в радянських домах відпочинку і запросити вчених німецьких соціялістів до праці в Радрепубликах, а також орґанізувати грошеву і харчеву допомогу.

Орґанізація Червоної Армії по територіях.

Скрізь, по всіх републиках Радянської Спілки приступлено до ґрунтовної орґанізації окремих - територіяльних Червоних Армій. В цих арміях служитимуть горожане даної републики і все урядовання, наука і команда відбуватимуться тільки на рідній мові. На Україні покликано чотири річники 1898, 1899, 1900 і 1901 для виучення в територіяльних дивізіях муштри в українській мові. Так само зроблено і в усіх инших радянських републиках.

МІЖНАРОДНА СЕЛЯНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ.

Як відомо, минувшого місяця відбулася в Москві перша міжнародна селянська конференція. Радянська преса подає таку історію цеї конференції:

На всесоюзну сільсько-господарську виставу приїхало багато селян з ріжних країв. Ці селяне, познайомившися між собою рішили влаштувати конференцію, на котрій можна би обговорити важнійші справи, які торкаються селянських інтересів. Ініціятивна ґрупа по скликанню селянської конференції виробила такий порядок денний:

1) Забезпечення мира і боротьба проти війни, 2) становище селянства в капіталістичних країнах, 3) наслідки аґрарної революції в Росії і становище російських селян, 4) кооперативна селянська спілка в Росії, 5) кооперативна селянська спілка в капіталістичних країнах, 6) звязок між селянством і робітничою клясою, 7) орґанізаційні справи.

В конференції взяли участь делеґати більш 20 країв: Німеччини, Франції, Фінляндії, Польщі, Болгарії, Чехословаччини, Естонії, Литви, Латвії, Норвеґії, Еспанії, Італії, Швеції, Злучених Держав, Арґентини, Мексика, Японії і С.С.Р.Р. Між делеґатами С.С.Р.Р. були Українці, Росіяне, Грузини, Кірґізи, Буряти і инші.

Крім селян, у конференції взяли участь проводирі селянських політичних партій голови селянських політичних спілок, ліґ, синдикатів, кооперацій, депутати законодавчих установ, редактори селянських ґазет. і инші. В конференції взяли участь і позапартійники.

Ліквідація неграмотности.

КИЇВ. — Тут зорґанізовано товариство помочі ліквідації неграмотности під предсідательством голови Ґубвиконкому Київщини т. Гринька.

ГРУШЕВСЬКИЙ ХОЧЕ ВЕРТАТИ НА РАД. УКРАЇНУ.

РИГА, 19. листопада. — В останніх часах на Радянську Україну вертає много українських еміґрантів, особливо зі Східної Галичини та инших окупованих Польщею українських земель.

Між иншими звернувся до українського радянського правительства о дозвіл вернути на Україну проф. Михайло Грушевський, бувший голова Української Центральної Ради, який хоче віддатись на Україні науковій праці.

Отаман Тютюнник, один з головних союзників Петлюри, який по довгих переговорах одержав дозвіл на поворот на Радянську Україну, прислав до Харкова документи про зносини українських повстанців з Польщею і аліянтськими державами.

АРЕШТОВАННЯ НА ВОЛИНІ.

Луцька "Селянська Доля" з 28. жовтня ц. р. доносить:

Почавши від 14. до 16. ц. м. поліція перевела по всій Волині масу ревізій і арештовань. Ревізії переводжено під покришкою ріжних причин і тільки при слідстві, по кількох днях арешту, арештовані довідувались офіційно, що їх підозрівається о приналежність до комуністич. "вивротових" орґанізацій та провадження комуністичної аґітації. Слідство не дало найменших підстав для арешту і всіх арештованих по тижни арешту випущено на волю. В Луцьку затримано в арешті тільки Трифона Будецького з Колок, якому мав сказати слідчий, що проти нього немає жадних доказів, але він мусить сидіти до "вияснення". Цікаво те, що на першім переслуханню слідчий хотів затримати в арешті Олексу Будецького а Трифона звільнити, а на другім, після порозуміння з прокуратором, зробив якраз навпаки.

За те після Луцького "Дзенніка Волиньского": "у многих арештованих найдено докази антидержавної діяльности, багато письм і комуністичних брошур... Цими днями зліквідовано комуністичні боївки у волостях Колки і Тростенець, де найдено комуністичну літературу".

ПЕРЕСЛІДУВАННЯ РОБІТНИКІВ В ПОЛЬЩІ.

ВАРШАВА. — Заворушення, які відбулися недавно в Кракові, дали польським властям причину до нечуваного переслідування робітничого руху в Польщі. Державні шпіони слідять за найменшою проявою робітничого життя і арештують без ніякої причини кождого підозрілого їм робітника.

До Варшави приходять вісти з усіх більших міст, що власти поарештували робітничих провідників. З Лодзі прийшла вістка, що там також арештовано багато страйкуючих робітників, яких власти підозрівали, що вони стреміли до викликання в Польщі революції. З Кракова доносять, що там власти держать в тюрмах около сотки найсвідомійших робітників, щоби ослабити робітничий рух в тім місті.

Найгірше збиткуються власти над робітниками Східної Галичини, де час від часу переводиться масові арештовання і передержується робітників в тюрмах по кілька місяців.

ШВАЙЦАРІЯ НА ЧОРНІЙ ЛІСТІ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗА.

МОСКВА, 21. листопада. — В опублікованім нині інтервю міністер заграничних справ Чічерін заявив, що за увільнення в Льозанні М. Конрадого, убійника совітського представника Воровського, російське совітське правительство поставить на завсігди Швайцарію на чорну лісту.

Чічерін сказав, що Швайцарія заплатить дорого за злочин, за котрий є відвічальна вся швайцарська буржуазія.

Паризька "Пті Парізієн" довідується, що Совіти повернули Мусулманам Туркестану Коран—Османа, одну з найсвятійших реліквій Ісляму, яку Росіяне загарбали й завезли до Петербурга, після підбою Туркестану.

ВРАЖІННЯ ТОВ. М. ІРЧАНА.

Повідомляємо наших читачів, що редакція "Укр. Роб. Вістей" одержала від українського пролетарського письменника М. Ірчана довший рукопис, в якому описані його враження подорожі з старого краю до Канади. Ці цікаві враження почнемо друкувати з слідуючого числа нашої ґазети. Читачі будуть мати змогу познайомитися близше з сучасними відносинами в Европі, та першими враженнями нашого письменника на канадійській землі.

В слідуючім числі "У.Р.В." почнемо також друкувати дуже цікавий огляд з життя в С.С.Р.Р., написаний спеціяльно для "У.Р.В.". Слідіть за слід. числами "У.Р.В.".

В СУБОТУ, ДНЯ 24 ЛИСТОПАДА

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИЧИХ ОРҐАНІЗАЦІЙ ПРИ УКР. РОБІТНИМ ДОМІ В ВІННІПЕҐУ

відіграється

В УКР. РОБ. ДОМІ В ВІННІПЕҐУ

всім відому драму Тогобочого в 5-ох діях з співами і танцями п. н.:

ЖИДІВКА ВИХРІСТКА

Драма ця написана на тлі дного конфлікту релігійних та національних пересудів антаґонізму двох народностей, вкорінених рабінами попами та релігійно-націоналістичними інституціями Зміст її широко відомий і такий популярний, що не вимагає жадних пояснень. Хто коли-небудь бачив драму, той безперечно прийде побачити її ще раз; хто-ж не бачив її зовсім, той скористає з цеї нади, щоб її побачити.

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 8.30 ВЕЧЕРОМ.

ЦІНИ МІСЦЬ: 55, 40 і 27 ЦЕНТІВ.

Тикети можна завчасу набути в буфеті Укр. Роб. Дому, а в день представлення при касі.

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЕИХ РОБІТНИЧИХ ОРҐАНІЗАЦІЙ ПРИ УКР. РОБІТНИЧІМ ДОМІ В ВІННІПЕҐУ

уроюється

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 25-ГО ЛИСТОПАДА

В УКР. РОБ. ДОМІ В ВІННІПЕҐУ

Концерт-Мітінґ

ЗІ ЛІДУЮЧОЮ ПРОГРАМОЮ:

Часть I.

1. Інтернаціонал ..... мішаний хор
2. Сучасність — декламація ..... Н. Виноградова
3. Крилець ..... мішаний хор
4. Сольо скрипки ..... Дж. Борнов
5. Промова.

Часть II.

6. Три шляхи ..... дівочий хор і мандолінова оркестра
7. Декламація ..... Д. Бойко
8. Ой під вишнею ..... сольо барітонове в супроводі мандолінової оркестри — виконають К. Кирстюк і І. ґрупа дівчат
9. Декламація ..... Маруся Ткачук
10. Огні горять ..... дівочий хор і мандолінова оркестра
11. Народна ..... мішаний хор
12. Гуляди ..... дівочий хор і мандолінова оркестра
13. Народні ..... виконає ґрупа дівчат.

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 8.30 ВЕЧЕРОМ.

ВСТУП А ДОБРОВІЛЬНИМИ ДАТКАМИ

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man.
Subscription per year $4.00
Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ"
газета для робочого люду виходить два рази на тиждень:
В СЕРЕДІ І СУБОТУ.
Видає Стоваришення "Українських Робітничих Вістей".
Передплата на рік $4.00
Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Непоміщених в газеті рукописей звертається, хіба що дописуватель виразно зазначить, що бажає звороту своєї рукописи на случай її непоміщення та залучить почтову марку на її пересилку.

Крок за кроком.

Що місяць, що тиждень, то день то все більше і більше починає розкладатися українська контрреволюційна інтеліґенція, що волею революції на Україні опинилася на вигнанню.

Розклад почався серед, так би сказати, цивільної інтеліґенції і в останніх часах докотився і до військової, до самих її вершків.

Надармо з такою розпукою, за чехословацькі корони, розпинаються на шпальтах "своєї України" Шаповал, Винниченко і спілка. Надармо. Ніяко вони вже не задурять ніякою "Новою Україною", бо навіть вже найзапеклійші вороги Радянської України починають реконуватися, що є тільки одна Україна і другої бути не може.

Про це переконався вже навіть сам найголовніший командант петлюрівщини і повстанський "батько" отаман Юрко Тютюнник, який проситься тепер на Україну.

Це-ж той самий Тютюнник, довкола особи якого вертілася ціла войовнича петлюрівщина; той самий Тютюнник, що ще недавно плянував, а навіть вирушив був з Польщі на Україну з своїми бандитами, уоруженими за польські марки (вони тоді були ще в сякій-такій ці) і французькі франки і звідки втік, розгубивши на Волині не тільки свою "армію", але навіть власні панчохи; це-ж то самий Тютюнник, якому вся українська чорна сотня в Канаді й Злучених Державах співала патріотичні дифірамби, піднила його попід самі петлюрівські небеса.

І нині той самий Тютюнник, не якийсь инший, але таки Юрко Тютюнник, подав пробу до радянського правительства, щоби воно позволило йому вернутись на Україну. І то хоче він вернути для праці, окаявшись в своїх гріхах "вольних і невольних". І ще покидержить позволення на цей поворот, він згори передав в руки радянського правительства важні документи, які доказують участь Франції і Польщі в протирадянських повстаннях на Україні, котрих він, Тютюнник, сам був активним учасником.

Крім документів, Тютюнник мав передати радянській владі як закладників членів своєї родини.

Оскільки це послідне є правдиве, ми не хочемо твердити, бо беремо це з націоналістичної ґазети, джерзиситської "Свободи". А ця "вельможна" паскуда, що колись співала гимни Тютюнникови, тепер пишаючи "цьому (поступкови Тютюнника) нема причини дивуватися" і читає таку літанію Тютюнникови:

> "Нацеред отаман Тютюнник уже раз служив большевикам, бо він служив у них, заким перейшов на повстанця. Перейшовши тепер до них назад, він, можна сподіватися, і цим разом довго в них місця не загріє".

До того-ж

> "Отаман Тютюнник показувався часто жорстоким та амбітним характером, який любить себе більше як народ, якому нібито служить".

А ще дальше стара блудниця наводить про Тютюнника "факти", найголовніший з яких є

> "Факт, що отаман Тютюнник... пробував проживати ріжними реставраціями, тощо, поки не наплював на все та не пішов назад в казенні" навернені грішники, проявляє з него людину вихнену. Така людина в українському рухови добра зробити не могла, хоча й йому, відомо, може з большевиками немало лиха накоїти".

Я не буду вас, читачу, довго мучити цитатами з "Свободи", але ще ось вам кілька слів особдячої злости:

> "Разом, навернення Тютюнника, та ще серед таких соромних умов, показує з одної сторони **на моральну гниль серед української іміграції в Европі...**"

Браво, браво! Ти, потаскухо, хоч і дурненька, але часом скажеш правду. Бачиш, ми все бу, тої самої думки, писали говорили та вказували на ту "моральну гниль серед української іміграції в Европі".

Що було у ній здоровшого, і вже давно навернулося. Многі з тої іміграції працюють вже в Україні, инші тепер ще шукають шляхів до повороту на Україну, тобто стараються вирватися з тої "моральної гнилі". Ось маленький примір: Гнило в тій гнилі на іміграції два брати, есерівські соколи, Зелізняки. Молодший, здоровший, вирвався з неї на Україну і там тепер працює, а старший приїхав в Америку та опинився в "Свободі" — тобто попав з гнилі в болото.

Ми не хочемо тут оправдувати Тютюнника перед "Свободою". Нехай там. Може він і справді такий звихнений, як оце "Свобода" про него тепер пише. Тим гірше для "Свободи" і її подібних, бо це свідчить, на яких звихнених людях опиралася ціла петлюрівщина та весь так званий "національно-визвольний" рух на Україні.

От-же щераз кажемо:

Браво, "Свободо"! Так їх!

А українська еміграція в Европі так розкладається! Дійде той розклад і до Америки. Бо не можна-ж дурити всіх і завсігди.

Волинець.

ТОВАРИШІ! МІСЯЦЬ ПРЕСОВОГО ФОНДУ УКРАЇНСЬКОЇ РОБІТНИЧОЇ ПРЕСИ В КАНАДІ СКОРО КІНЧИТЬСЯ. ДОКАЖІМ СИЛУ СВОЄЇ КЛЯСОВОЇ СВІДОМОСТИ!

"Українські Робітничі Вісти", "Голос Праці", "Голос Робітниці" є жерелом нашого знання. В останньому тиждні займімся скрізь збіркою на "Пресовий Фонд"! Докажім нашим ворогам, що ми не розпорошена маса, а свідома організована сила українського робітництва і бідного фармерства.

Два шляхи.

(Кореспонденція "У.Р.В." з Польщі.)

Промова Троцького і відгуки її в Польщі. — Вибирати: одно з двох. — Загроза повного бойкоту панської Польщі. — Метушня.

Недавно, на зїзді металістів-робітників в Москві, Троцький сказав довшу промову про міжнародне становище. Сучасний стан в Европі, а то й цілому світі вважає Троцький дуже поважним. Такі моменти бувають в історії раз на дві тисячі літ. Перемога революції, це необхідність і на це потрібно, щоби економічні і технічні умовини вповні дозріли. Тепер вже не росходиться про здобування деяких прав, а про рішучий бій на життя і смерть. Революція повинна завдати такий удар свойому ворогови, щоби він не був вже більше здібний до дальшої боротьби. Говорячи про становище в Німеччині, Троцький заявив, що там з дня на день зростають ряди революціонерів. Дальше зазначив Троцький, що Радянські Републики повинні ухилитися від війни і дбати, щоби через Польщу наладити вивіз товарів в Німеччину.

Відзначивши, що Спілка Радянських Републик не бажає війни, з натиском заявив Троцький, що Польща може вибирати: або стати мостом між С.С.Р.Р. і Німеччиною, або опинитися між С.С.Р.Р. і Німеччиною, як в кліщах. Як буде мостом, то С.С.Р.Р. заплатить їй належно за це. Радянські Републики війни не хотять і готові ухилитися від участи в ній, але ніколи не дозволять вони відділювати від себе Німеччину. В кінці Троцький сказав, що як Польща, захоче бути барикадою між С.С.Р.Р. і Німеччиною, то тоді сама себе поставить в таке становище, якого бояться варшавські націоналісти.

Промова ця наробила чимало шуму в урядових кругах Польщі. Буржуазна преса почала розглядати слова Троцького з ріжних боків і для звернення потіхи заявила, що так С.С.Р.Р., як і Німеччина під цю хвилю не є в силі бути поважною загрозою Польщі. Але це тільки так, "для заспокоєння своїх обивателів", в дійсности панський уряд скрутився, як вюн. Він дуже добре розуміє, що близький сусід — Спілка Радянських Републик — таки грізний і з ним треба рахуватися. Та діло в тому, що панська Польща є звичайнісіньким платним аґентом захланної мілітаристичної Франції і мусить слухати у всьому, що скаже Париж.

Тимчасом, рівночасно з заявами про ролю Польщі, Спілка Радянських Републик підготовляє ще й другу дорогу в Німеччину. Про це широко пише "Курієр Польскі" в ступній статті: "Берлін — Ковно — Москва". Радянська Спілка легким способом може здобути собі дорогу до Німеччини через Латвію і Литву, не чіпаючи Польщі. Ясно, що така комбінація для панської Польщі дуже невигідна, бо як не як, а всетаки держава економічно зміцнюється при помочі закордонної торговлі. По друге, сирівці, а головно хліборобські продукти з Радянської України, потрібні також й Польщі, готові піти в світ оминаючи Польщу, себто через Москву на Ригу—Ковно—Берлін.

Справа бойкоту Польщі прибирає чимраз більші розміри. Завзятим ворогом панської держави є не тільки могутня Спілка Радянських Републик, але й менші державки — буржуазно-демократичні, як Литва, Латвія і Естонія, що сусідують з Польщею. Але найактивнійшу боротьбу проти Польщі веде невеличка Литва. Як доносить "Курієр Польскі" — в зимі 1924 р. повинна відбутися в Варшаві балтийська конференція, але — без **участи Литви.** Однак, на перекір Польщі, що думала збойкотувати Литву перед варшавською конференцією, відбудеться в литовській столиці Ковні друга балтийська конференція — **без участи Польщі.** На цій конференції має бути створений **союз Литви, Латвії і Естонії.**

Без сумніву вістка ця затрівожила варшавських панів, бо вони й почали відгадувати на сторінках своєї преси наслідки ковенської конференції. Урядова ґазета "Ржечпосполіта" пише:

"Можна сміло сказати, що наслідки конференції в Ковні перед варшавською конференцією виникнуть важні політичні питання, для Польщі небезпечні. Союз трох балтийських держав, які бойкотують Польщу, є властивим будованням господарського моста між С.С.Р.Р. і Німеччиною, поминаючи Польщу"..

Недалекий час докаже, де і як С.С.Р.Р. і Німеччина зуміють побудувати міст для вільних зносин між собою і хто повинен злучити їх. З свойого боку можемо сказати, що будова такого моста, це конечність життя, бо Німеччина і С.С.Р.Р. за всяку ціну мусять стояти в тісних господарських стосунках з собою. Як вийде на цьому панська Польща, можна наперед відгадати, але найкраще про небезпеку повного бойкоту Польщі балтийськими дрежавами і С.С.Р.Р. вказує велика метушня в урядових шляхетських кругах.

І під цю хвилю Польща стала перед двома шляхами, які вказав в своїй промові Троцький. Стоїть і боїться рішатися котрим з них йти.

Для нас, це нерішуче становище польських панів не дивне, бо вони звязані своєю мачухою Францією, але в дійсности це немаловажна подія і хто зна, чи не буде вона мати корисних для робітників та селян Польщі наслідків.

Роман Б—нський.

КЛЯСОВИЙ СУД.

Маємо тепер два взірці клясового суду в демократичних країнах. Буржуазія всюди переконує громадян своєї країни, що суд не є виразником клясового панування, що він є цілковито безсторонньою інституцією і виконує своє діло "правильно, милостиво і однаково для всіх".

А тим часом ми маємо перед собою вже взірець вироків пражського і льозанського суду над убійниками Даскалова і Воровського, про що ми писали в минувшім числі "Укр. Роб. Вістей".

В Сидней, Нова Скошія, вибух минувшого літа страйк робітників в сталівнях Брітіш Емпаєр Стіл Корпорейшен (в скороченню Беско).

Компанія і власти солідарно виступили проти робітників. Проти страйкерів вислано було військо і поліцію, які почали свою роботу. На знак протесту насильства над робітниками вийшли на страйк і гірники Нової Скошії.

Однак робітники зістали розбиті, бо проти себе мали сильну компанію, її платних аґентів, властей, поліцію, військо і навіть зрадничих лідерів своєї кляси.

Що може бути тяжше для робітника, як програння страйку? Кождому робітникови, що брав участь в боротьбі за поліпшення свого істнування, відомо, що то значить для него програння страйку. Це значить відправлення з роботи, "нагородження" чорною листою, позбавлення куска хліба його сімї, викинення з помешкання і т. д. Така доля постигла многих робітників в Сидней після розбиття страйку.

Але компанія і власти тим не задоволилися. Для них така кара робітникам була не вистарчаючою і, щоби помститися на передових робітниках, вони віддали їх до суду. І от суд, розібравши справу, кидає на два роки в тюрму одного за другим кількох робітників, почавши від секретара 26. дистрікту гірників Джіма Мек-Лаклена.

В "Українських Робітничих Вістях" з 14. листопада були поміщені імена знова засуджених в Сидней в тюрму робітників: пятьох по два роки, а трох по 40 днів. Засуджено цих робітників тільки за те, що брали чинну участь в страйку, до якого примусило їх нужденне життя та надмірно тяжкі умовини праці. Компанії, що висмоктує з робітників піт і кров, суд не судить. В Едмонтоні минув. року слуги капіталу ґрасували кіньми женщин і дітей, били їх кльобами, тоді, як їх чоловіки і батьки сиділи в тюрмі Форт Саскачевану. З того поля бою безпритомних женщин возили автомобілями до дому і до поліції. Робітники старалися віддати цю справу до суду і мали навіть заприсяжені зізнання людей зовсім не з робітничої кляси. Тай пощо свідки, коли сліди побоїв на тілі женщин самі говорили про себе. Але надаремні були всі старання робітників.

По цей бік океану суд тяжко карає робітників, що боролись о поліпшення своєї долі за посередництвом страйку, який, як средство боротьби, є признаний законом (на папері) цеї країни, а по другий бік океану, в серці "демократичної" Европи, суд оправдує убійників з білоґвардійської дороги.

Нам відомо, що буржуазні закони в ріжних країнах карають смертю за смерть. Ось вам маленький примір:

В другій половині жовтня ц. р. лондонський суд засудив на кару смерти Аду Козловську за те, що вона утопила в ріці Темзі свою дитину-каліку. На суді розкрилася ціла траґедія тої женщини. Вона пристрасно любила свою одиноку дитину. Але доктор сказав їй, що дитина остане вічною калікою. Молода женщина не могла цего пережити. Вона написала лист до своєї матері, в якім сказала, що не є в силі погодитися з думкою, що її дитина остане вічною калікою, тому рішила позбавити життя собі і своїй дитині. З тим вона пішла на один з мостів, що пересікають ріку Темзу в Лондоні, а йшла вона схвильована, тим звернула на себе увагу поліцая, який почав за нею слідити: Коли вона кинула дитину в ріку і збиралася сама кинутися через поруччя за дитиною, поліцай підбіг і не допустив її до самовбійства. І нещасна женщина опинилася на лаві оскаржених за убійство власної дитини.

Лондонські ґазети писали, що симпатія присутної публики і навіть самого судії була по стороні бідної женщини. Судія дав навіть нагороду поліцаєві, що не допустив женщину до самовбійства. І в той сам час суд засудив Аду Козловську на кару смерти за убійство своєї дитини... бо такий закон демократії. А закона демократії не вільно порушувати, бо тоді заваляться всі її підвалини.

Однак той закон можна порушувати тоді, коли доконується убійства над клясовим ворогом буржуазії. Тоді убійників оправдується, а тих, що посміли стати до боротьби з капіталістами - визискувачами за поліпшення своєї долі засуджується в тюрму.

Робітник.

НАЙМИТИ В ПОЛІТИЦІ.

(Кореспонденція з Европи.)

В останній книжці ч. 9 "Нова Україна" в статті "До програми українського визволення" бачимо ось які шаповалонаймитські "перлини":

> "Становище українського народу під Польщею й Румунією безвиглядне. Треба боротися тут за пра й самі можливости боротьби....
>
> Без підготовання революції справа наша під Польщею безвиглядна, а коли народ буде зорґанізований, то життя Поляків у Галичині стане під загрозу...
>
> Боротьба за землю в Галичині мусить стати на порядок денний, бо страшне малоземелля душить людей, а виходу нема, бо навіть купувати поміщицької землі українським селянам польська окупаційна влада заборонила. Виходу нема иншого, як революція!
>
> Про земельну драму українського народу в Галичині повинна кричати вся українська нація.
>
> По всій совітській Україні й Росії, де живуть Українці, треба влаштовувати мітінґи протесту проти Ляхів і настроювати всіх проти Полщі."

Уважно проглянувши, наведені тут рядочки метикувань Шаповалівських, маєш враження, що він неборачок дійсне таки вже "змикитився", чи то пак... зробився ворогом Антанти, вперш-ж чергу — Польщі. Навіть панів своїх лає "Ляхами", закликає Українців до революції, благає — "всіх і вся" настроювати проти Польщі.

А все отте — є звичайна фразеольоґія: звичайнісіньке наймитове "мої воли". Нище наведені рядки з тієї-ж "антипольської" статті "До програми українського визволення" всякого переконають.

> "Вс Українці, коли вони національно свідомі, мусять розпочати акцію проти Москви: шкодити їй скрізь, не роспи суватися в "симпатіях" **не давати їй авансів супроти Польщі..."**

Порівнаймо ці два роди микитинського белькотання. В першому — він голосить, що "становище українського народу під Польщею безвиглядне", навіть тих що мешкають на Україні та в Росії просить-благає "влаштовувати мітінґи протести проти Ляхів і настроювати всіх проти Польщі".

Всі ті поради микитинські, першого ґатунку, давно вже і то без Шаповала — стали ділом. Протестуємо в польському соймі, протестують такі наші герої, як — **Мельничук Шеремета, Цепко** (теж без заклику шаповалівського), чуємо також і протести українського люду проти панської сваволі-гнету не тільки на всіх українських землях, але й у далекій Америці!

Все те відає наймит Шаповал. Знає, що й заклик його зайвий... І це він знає давно! Адже ще в березні цього 1923 року українські посли з Варшави вирядили були до Праги посла Підгірського (сучасного голову Українського клюбу) з цілею, щоби в "Новій Україні" освітлювалась недоля українського й білоруського народів під Польщею. А Шаповал-наймит — діставши інформації від ґрбранців поневоленого шляхтою українського народу, діставши фактичні відомости від самого голови Українського клюбу, весь час ані словом не заїкнувся про те, що за кривди діються нам під Польщею.

Цей польський наймит знає, що в Галичині й на Волині панує **дух Шеремети-Мельничука,** знає він — що инакше там і не може бути, — отже, ніби притакуючи такому настроєві, каже: "нічого не робити на користь Москви або Польщі, навпаки — робити **на шкоду обом".**

Хиба-ж можемо ми шкодити обом?.. І панам Ляхам, тим — що землі нам не дають; і большевикам, тобто всьому українському народові над Дніпром (та навіть і трудящим масам у Росії), який оттих панів — і своїх і польських — погнав у шию та сам володіє панською землькою?.. Чи можемо ми чинити тут на шкоду обом? Звичайно ні! Це розуміє наймит Шаповал і через те на випадок сутичок Радянських Републик з Польщею й Румунією — радить нам заховувати святий нейтралітет.

Хитрі речи наймита! Як же тоді революція проти Польщі? Коли-ж ми вже й відберемо від польської шляхти землю, як не допомагаючи Радянським Републикам розчавити Польщу... Це саме відає і наймит Шаповал...

Але діставши наказ від панича (Польщі) та й від самого пана (Антанти), хоч троху "обработать" українські маси на землях під Польщею, він і виступає з таким крутійством.

Щоби мати цілковите та повне поняття про того наймита слід знати, що Шаповал оперує також і релігією. "Соціяліст", — але обережненько ширить баламуцтво й на тлі релігійному. Як вже не чинить це він обережно, иноді кричить: "я атеїст, безбожник", одначе всім видно що він брехун.

У ч. 29 з 25. серпня львівський "Громадський Голос", у статті "Наша орієнтація або на кого ми надіємося", подає такі перли Шаповалового атеїзму й навіть ворожнечі до Антанти:

> "Наш клич: в народ!
>
> Инші-ж кличі: в каварню, **в церкву, з Антанту,** в Москву, а Варшаву й подібні — залишаємо тим, що говорять мовою наших національних і соцяльних ворогів."

А пару тижнів пізнійше, той же Шаповал у статті "До програми українського визволення" дослівно пише й таке:

> "Хто хоче єдиної національної свідомости, той мусить консеквентно прямувати до створення єдиної української соборної автокефальної церкви".

Оттакі протиріччя писати — й то одночасно! — може тільки цілком звихнена людина. Над "побожним" наймитом справдилась приказка: кого боги схочуть покарати, то відберуть йому розум...

Тепер ось Шаповал, маючи замало місця для своїх писувань у "Новій Україні", заволодів і радикальним тижневиком "Громадський Голос". І зробив він це з благословенства Антанти й "паничика" Польщі. (Проти "насильства" паничового, щоб замаскувати це і "запротестував" Шаповал несподівано). Що воно так, в останному переконують нас сучасні події у звязку з експльозією пороховні в Варшаві. Тоді, коли в Галичині розгромлена вся преса, коли робітників і селян тисячами пакують до вязниці, — ані Шаповалівському "Громадському Голосові", ані співробітникам тієї ґазети й волос з голови не упав.

Українці з Америки й Канади мусять:

1. Влаштовувати збори, де осуджувалась би наймицька робота радикальнигого колись часопису.

2. Робити збірку на соціялістичну пресу в старому краю та враз з плянованням діяльности наймитів пересилати до "Землі й Волі".

3. Кожен Українець у Канаді й Америці повинен для своїх родичів чи й знайомих передплатити: "Землю і Волю", "Нову Культуру" та луцьку часопись "Селянська Доля". Хай Ваші родичі, замість брехливих писувань наймитів, читають правдиве слово.

4. Скрізь і всюди при всякій нагоді переконуймо широкі маси, що **сила в єднанню всіх працюючих.** Зясовуймо людям, яких иноді збивають з пантелику Шаповали й подібні йому брехуни-повії, що поратунок наш в тому, як **дрібний фармер і пролетар - робітник творитимуть одну велику пролетарську сімю.** А шаповалівська автокефалія не дасть Галичанинови землі, а робітникови щастя.

Марко Луцкевич.

Прага, 31. X. 1923 р.

РЕВОЛЮЦІЙНИЙ КАЛЄНДАР

26. листопада 1917 р. висилання радянських уповноважених для переговорів з німецьким командантом про негайне замирення.

27. листопада 1883 р. повішені в Гродні польські революціонери Завиш, Шпек, Сегольц, Лампирт, що пробували підняти повстання.

27. листопада 1905 р. на чорноморських воєнних кораблях "Потьомкіні" й "Очакові" піднято червоні прапори.

27. листопада 1917 р. Німеччина згодилась на замирення з большевиками.

27. листопада 1918 р. здобуття Полтави петлюрівськими повстанцями.

На теми дня.

СУМНИЙ НАСЛІДОК ТЕМНОТИ І НЕСВІДОМОСТИ.

"А, пощо там мені учитися читати та писати? Чи-ж то я попом буду?" — почуєте ви не раз від чоловіка, що нічим в світі не цікавиться. Або инший хоч і піде до школи, або пішле свою дитину, то скоро лише вона почне дещо розбиратися в друкованім письмі — каже: "Буде з тебе теї науки. От щоби лише уміла лоба перехрестити. Мені треба коло дому робітника, а не теліґента".

На тім і кінчається "наука", хоч і є нагода учитися, єсли не в школі, то поза нею. А учитися завсігди в життю придасться.

В одній з вінніпеґських анґлійських ґазет читаємо таку траґічну подію, що є наслідком темноти і несвідомости.

Фармер Іван Котович з Ренвер, Манітоба, їхав з міста до дому і найшов на дорозі кен (бляшанку) ґазоліни. Принявши ґазолін за керосін, він, по приїзді до дому, почав ним розпалювати в печі. В одну мить сталася експльозія і він сам, його жінка і дві дочки представляли з себе живі горючі смолоскипи. Наслідок такий: сам господар тяжко попікся, жінка і старша дочка лежать в шпиталю в Давфін безпритомні і не відомо що з ними буде, а 7-літня Рузя згоріла на попіл.

"Учитися треба не тільки панови, але і свинопасові", як то каже поговірка. А ми скажемо, що треба учитися не тільки тому, щоби "уміти лоба перехрестити", бо це потрапить і всякий дурень втяти; ми знаємо випадок минувшого року в Вінніпеґу, де чоловік, вийшовши з церкви, попробував голою рукою відкинути з хідника електричного дрота, що його буря в ночі звалила і упав трупом на місци. Учитися треба для того, щоби зрозуміти бодай в силу можливости хоч головнійші явища природи та здобутки науки, проти яких всі сили небесні є безрадні. В нинішний вік техніки пора вже і українським фармерам научитися розріжняти ґазолін від керосіну.

СОЦІЯЛІСТИЧНА ЛЬОҐІКА.

Телеґрама з Брукселю доносить, що Самуїл Гюісман, секретар II. Інтернаціоналу, виїхав 17. листопада в Берлін для зложення там пропозиції, щоби, в разі привернення назад в Німеччині монархії, проголосити міжнародній робітничий бойкот Німеччини.

Що-ж, ціль гарна і як на соціялістів з II. Інтернаціоналу якраз пристала.

Тільки... тільки чому-ж то ждати соціялістам, поки в Німеччині буде привернено монархію і аж тоді проголошувати її бойкот? Чи не ліпше то стати велебним соціялістам до боротьби сейчас-же, щоби не допустити в Німеччині до привернення монахії?

Для мене вся та "соціялістична" комедія — перше нехай буде монархія, а потім ми будемо її бойкотувати — виглядає так, як та байка про "розумного" чоловіка, у вівчарню до якого хотів залізти вовк. Замість того, щоби не пустити вовка у вівчарню, чоловік пішов переконувати людей, щоби, коли вже вовк залізе, обступити вівчарню і зморити там вовка голодом. А що станеться з вівцями?

Коли аліянтські війська душили Угорську Радянську Республику, тоді соціялісти з II. Інтернаціоналу мовчали, або ще й притакували. Коли-ж Гортий, перевішавши комуністів, добрався і до соціялістів, тоді Другий і Амстердамський Інтернаціонали проголосили бойкот Угорщини.

Що вийшло з того бойкоту? — великий пшик.

Те саме буде і з "соціялістичним" бойкотом Німеччини, єсли вона привер'не монархію.

І на кому цей бойкот перше всего відібється? На населенню Німеччини, а зовсім не на кайзерови.

Зрештою II. Інтернаціонал на ділі зовсім не є проти монархії. В противнім разі, він уживби відповідних заходів, щоби не допустити до привернення монархії в Німеччині, і не сидівби зложивши руки, поки монархія стане доконаним ділом.

Коли-б вже той кайзер чимскорше повернув в Німеччину... Соціялістам з II. Інтернаціоналу дуже вже захотілось бойкотувати... Воно то й правда... Тільки літ не бойкотували вже! Кождому захочеться!

Горе-соціялісти!

ЗРАЗОК ПОЛЬСЬКО-ШЛЯХЕТСЬКОГО ҐІПОКРИТИЗМУ.

Телеґрама з Варшави з 19. листопада доносить, що Польща підприниме драстичні кроки проти німецьких громадян в Польщі, якщо німецьке і баварське (!) правительства не спинять нагінки на Жидів в Німеччині.

Таку заяву зложив польський міністер заграничних (правильно має бути — безграничних в нахабсті) справ Сейда.

А єсли-б так хто зробив підрахунок жидівських погромів в Польщі та порівнав їх з недавними протижидівськими вибухами в Німеччині? А те що шляхетська Польща чинить над національними меншостями в своїй державі, та що робить вона на т. зв. кресах.

Та що иншого криється за тою "гуманністю" польської шляхти. За нею криється інтриґа французького мілітаризму. Франції треба помічника в її рурській авантурі. От вона і диктує Польщі, що та має робити. Німеччина не винна Польщі жадних репарацій. А Польщі треба якось придертися до Німеччини. Отже кат, погромщик Жидів в своїм краю, нараз починає розпинатися за Жидами в Німеччині і грозить Німеччині репресіями.

Нехай грозить. Нехай шляхта пхається ще в німецькі справи після того, як не може дати ради свому внутрішньому "державному ладови", а певно найде там собі могилу.

КАПІТАЛІСТИЧНА І РОБІТНИЧА ПРЕСА В ЗЛ. ДЕРЖАВАХ.

Капіталістична кляса володіє одним з найсильнійших орудій поневолення працюючих мас сильною пресою. Володіючи сильною пресою, вона володіє цілим мозком країни, вона спрямовує думку величезної маси в бажаний для неї напрям, вона затроює людський ум ненавістю до людей иншої країни, коли цего вимагає її інтерес і т. д. Тому то капіталісти так завзято стараються опанувати цілою пресою не тільки своєї країни, але купують або основують свої ґазети в инших країнах, де вони мають вложені в підприємствах свої капітали.

В Злучених Державах капіталісти мають 2.492 щоденних ґазет, загальна циркуляція яких є 33.000,000 (трийцять три міліони).

Для кого вони видають таку величезну скількість ґазет? В Злучених Державах населення є найбільше робітничого. Отож для робітників пани видають таку величезну скількість ґазет. За посередництвом тих ґазет капіталісти опановують психольоґією робітника, туманять його мозок, а самі в той час безмилосердно його визискують.

Яку-ж за сильну свою пресу мають робітники в Злучених Державах, щоби протиставити її цій капіталістичній гидрі? Просто до смішного слабеньку. Робітники в Злучених Державах мають всего 4 своїх щоденних ґазеті, загальна циркуляція яких виносить 152.501. (Мова йде виключно про капіталістичну і робітничу пресу, що друкується в анґлійській мові.)

Чотири робітничих дневники проти 2.492 капіталістичних! 152,501 примірників проти 33,000,000.

Робітники мають ще свої тижневики і місячники. Але єсли порівнати їх з такими самими виданнями капіталістичними, то ріжниця буде ще більше разяча на користь капіталістів. І це в країні з найбільше розвиненою технікою і індустрією і з найчисленіщим пролетаріятом на світі!

Капіталістична преса в Америці є якраз яскравим показчиком могутности американського капіталу, а робітнича — показчиком відсталости і політичної незрілости американського робітництва.

Мусій.

ЧОМУ ТАК НАХАБНО БРЕХАТИ?

(Дещо про реферат письменника М. Ірчана.)

В неділю, 18. листопада 1923 виголосив укр. пролетарський письменник М. Ірчан в Укр. Робітничім Домі довший реферат про українсько-польську війну в Галичині в 1918—1920 роках. В рефераті докладчик представив початки Леґійону Українських Січових Стрільців в 1914 році по боці Австрії, та досить обширно боротьбу з польськими панами укр. галицької армії в Галичині, а також сумні — жалюгідні митарства тої армії по Україні.

Для кождого, хто був присутний на рефераті було все ясно і зрозуміло, окрім кореспондента "Канадійського Фармера", який в 47 числі своєї ґазетки промовчав наведений докладчиком факт і написав це, що вважав за потрібне для себе і своїх редакторів. Між иншим наводить таке:

— "На запит, чи піддання укр. галицької армії російському ґенералови Денікінови було конечне і чи не можна було би його обминути, відповів, що у тім часі, себто у листопаді 1919 року, сего піддання уникнути вже не можна було, бо переважна часть армії була хора та пятнистий тиф"...

Близько 700 присутних слухачів-робітників виразно чули відповідь на це питання письменника М. Ірчана, в тому числі й кореспондент "К. Ф.", що вмисно й давав його, але видко, в нього дуже мала память, коли забув він відповідь докладчика, доки дійшов до своєї редакції. Т. Ірчан дослівно відповів так:

— **"Піддання галицької армії царському чорносотенному ґенералові Денікінові тодішні провідники і "уряд" могли предвидіти, бо було ясно, що армія, маючи два фронти, не довго вдержиться без ніякої піддержки, головно в той час, як антанта всіми силами піддержувала Денікіна і цілковито іґнорувала укрїнську армію. Верхи всіми силами та демаґоґічними кличами ("наша дорога на Львів, через Київ!") вели армію на непотрібні жертви проти Червоних Військ і недозволяли ніяких порозумінь з ними в той час, як галицькі війська граничили на фронті ще до невдалого заняття Київа. Опісля, як майже ціла Україна була занята чорносотенними військами і галичане вели розпучливу боротьбу з ними тільки в полудневій частині, ФАКТ ПІДДАННЯ ЦІЛОЇ АРМІЇ ЗАСКОЧИВ ГАЛИЦЬКУ АРМІЮ НЕСПОДІВАНО НА ФРОНТІ. Иншими словами: Галицька армія довідалася про віддання її Денікінові аж тоді, як про цей доконаний факт прийшли телеґрами від Начальної Команди і заставили хору-тифозну армію хоч-не-хоч повинуватися. При тому виразно підчеркнув т. Ірчан, що: "правительство" Петрушевича, віддавши армію в руки Денікіна, утікло до Румунії, а потім до Відня.** Значить: **в той час, як факт був доконаний, иншого виходу не було.** Можна було вибирати: або добровільне піддання себе Полякам, як це зробив Петлюра, який коштом зречення всіх прав до Східної Галичини, заключив з польськими панами "союз", або — залишитися часово під Денікіном, як напів-жива маса, нездібна до збройної боротьби. Під ту пору, як ціла Україна була залита денікінськими військами, хора галицька армія покинена "правительством" була нездібна перебитися силою до Червоних, що не граничили в той час з галичанами"...

Мабуть не було нікого з 700 слухачів, які не зрозумілиби цих ясних слів докладчика, що освітлював всі події найвірніще. Але кореспондент "К. Ф." вмисно промовчав арґументи т. Ірчана і написав це, що потрібно для него. Він старається промовченням наведених фактів впоїти в неприсутних, що рішуче ніякого запродання армії царському ґенералові не було. Розуміється, цею нахабною брехнею "К. Ф." тільки самий собі пошкодив, бо слова референта не були сказані в тісному гуртку, а публично, перед 700-ма свідками.

Тому мимоволі доводиться дивуватися: як можна так нахабно брехати? Що-ж до перечитання т. Ірчаном уривку з свойого твору про варварства укр. "повстанців", "К. Ф." сам собі заперечує, бо перед двома тижнями помістив був довшу рецензію на цю книжку мабуть учасника тодішної війни п. Дацкова, який виразно зазначив: **"Все це не фантазія, а дійсність. Все це було"...**

Ніхто ще брехнею нічого не здобув і тимбільше не здобуде жалюгідний "Канадійський Фармер".

ІНТЕЛІҐЕНЦІЯ МІЖ КАПІТАЛІЗМОМ І КОМУНІЗМОМ.

"Ліґа Націй" з особлившою увагою дальше займається справою орґанізації інтеліґентних робітників. Постійна комісія під керовництвом звісного фільософа Берґсона уважно збирає ріжні документи про положення інтеліґенції в ріжних країнах і всюди старається створити обєднання людей умової праці.

Але повсюдна кріза середних кляс і катастрофічне зубожіння західно-европейської інтеліґенції побороли індівідуалізм і еґоїзм, рідний цій соціяльній ґрупі. Національні орґанізації інтеліґентних робітників розвинулись під сучасну пору на стільки швидко, що керовники руху знайшли можливим перетворити відрубні національні обєднання в інтернаціональну орґанізацію.

На першім інтернаціональнім зїзді національних союзів інтеліґентних робітників брали участь 23 національні орґанізації. Ґазетні повідомлення не подають загального числа їх членів, але воно в кождім разі досить значне.

Учасники конґресу надто високо оцінюють суспільну вартість обєднань інтеліґенції. Без сумніву, їх патріотичний ентузіязм сильно прибільшений. Однак не можна непогодитись з секретарем французької національної конфедерації, що від тепер в соціяльно-політичну гру може увійти досить поважний колектив.

Яка-ж його ідеольоґія? Конґрес рішив випрацювати статут і основні підвалини програми тільки до слідуючого зїзду, але в заявах ріжних бесідників виділився напрямок, в якім керовники інтеліґентного інтернаціоналу мають намір вести свою орґанізацію.

Після гарних фраз про значіння думки про те, "що вічна лямпа мислителя освічує світ", секретар французької конфедерації Вейндель урочисто проголосив, що "умовий капітал від тепер займе місце між грошевим і фізичним капіталом".

Про таке-ж проміжне положення нового інтернаціоналу заявив і представник Франції "в Лідзі Націй" сенатор Жувнель.

Клясове світотворення разом з орґанізаційною і персональною близкістю нового інтернаціоналу до "Ліґи Націй" досить ясно показують дійсні цілі і реальний змисл світової орґанізації інтеліґенції.

Це — орґан соціяльної самооборони буржуазії, яка остаточно дала собі повний звіт з небезпеки, що загрожує з боку пролетаріяту і мобілізує всі сили на оборону буржуазного панования.

Але разом з тим навіть перші декляративні виступи нової орґанізації служать ярким доказом того, що ограниченість буржуазної думки засуджує інтеліґенцію на безнадійне топтання в тім якраз тупіку, де вона вже тепер задихається.

Інтеліґенція страджає не тільки від наслідків світової війни, але й від кризи умової промисловости, наколи можна так виразитись. Чудодійний технічний проґрес викликає між людьми умової праці ті-ж страждання, які при буржуазнім пановаию викликають поміж людьми фізичної праці винаходи нових більш удосконалених машин. Одні робітники стають непотрібними, другі обезцінюються, тратять добрий заробок і живуть нацiв голодним життям.

Під сучасну пору в положенню виробників духових цінностей спостерігається такий же перелом. Ґрамофон, кіноматоґраф, бездротний телеґраф і телефон досягають вже тепер такого практичного уживання, що їх успіх приводить до упадку життєвий рівень інтеліґентних робітників.

Концерт, комедія, опера, що передаються за посередництвом радіотелефона одночасно в ріжних пунктах земної кулі, на суші і на морю, в салях, на океанських пароходах, в приватних помешканнях, дивують і захоплюють, як нове завойовання людського ума.

Але ці-ж завойовання болючо бють рядовиків мистецтва, тому що для виконання концертів і пієс радіотелефонним способом підприємці запросять без сумніву найвидніійших представників мистецтва. Рядові-ж артисти остаються без примінення своїх сил, бо навіть в глухій провінції слухачі і глядачі дадуть перевагу творам мистецтва в виконанню самих талановитих і звісних артистів.

Таким робом технічні відкриття, на скільки вони входять в побут і стають могутними економічними факторами, переробляють саме виробництво духових культурних цінностей, яке творить професійне заняття інтеліґенції. Соціяльна ґрупа, що мала при старих виробничих умовинах наколи не упривілійоване, то у всякім разі забезпечене положення, стає при нових умовинах в значній части злишньою і навіть непотрібною. З цього моменту починається її "кріза", її матеріяльні і моральні страждання.

Числити на те, що сучасна кріза по просту перейде, як всяке безробіття, що вона носить тимчасовий характер, нема підстав. Глубокі переміни в умовинах виробництва духових цінностей є одним з ознак наступившого розкладу капіталістичного суспільства.

Для мас потрібні не салі, а площі, не театри, а кіноматоґрафи, не розтягнені журнали, а бистрі радіо, не маленькі ґрупи артистів, а могутні телефони і ґрамофони.

Тому наївні зусилля "Ліґи Націй" не вратують інтеліґенції від всіх страждань, що випадають на долю засуджених соціяльних ґруп. Свідомість цього вже проникає в ряди европейської інтеліґенції, найбільше дальновидючі представники якої останніми часами виявляють велике заінтересовання до комуністичної партії і добросовісно стараються вияснити положення інтеліґенції в періоді комуністичної диктатури.

Безсумнівне одно: буржуазна "ромашка" Ліґи Націй, індівідуалістичне вирішення соціяльних питань вже не можуть нічого дати для інтеліґенції. Тільки комунізм і комуністична держава, що пляномірно реґулює працю і обертає сили кождого горожанина на орґанізовану працю для загального добра, усунуть так званих "лишніх людей" і використають інтеліґенцію в повній мірі її можливостей і спосібностей.

Тоді, коли виробництво духових цінностей, замість тісного ринку зебезпеченої буржуазії, одержить пляномірний збут в границях всього людства, кріза інтеліґенції прийде до кінця.

Н. Йорданський.

Товариші! Відновляйте передплату на "Українські Робітничі Вісти"!

ХТО ЧИТАЄ -- ТОЙ ЗНАЄ!

ЗАМОВЛЯЙТЕ СЛІДУЮЧІ КНИЖКИ В РЕДАКЦІЇ "УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИЧИХ ВІСТЕЙ":

Історія Культури	$2.50	Двоногий	.15
Теорія історичного матеріялізму	2.00	Введення в національну економію	.15
Економічні науки Карла Маркса	1.00	Розвиток соціялізму від науки до утопії	.15
Тарас Шевченко в світлі епохи	.75	Робітнича читанка ч. І.	.15
Юда (драма в 5. діях)	.75	Соціялізм а релігія	.15
Економ.-політичні проблеми пролет. диктатури	.50	Старий лад в Европі і новий в Росії	.15
Як повстала релігія і вірування в богів	.50	З історії соціялізму	.12
Шлях до влади	.50	Відокремлення Галичини	.12
Початковий курс політичної економії	.50	Інквізіційні суди	.12
Дванайцять (драма в 5. діях)	.50	Париська Комуна	.10
Безробітні (драма в 3. діях)	.50	Чому позичали віру	.10
Царська Росія і українська справа	.50	Верхи (поезія)	.10
Фільософія штуки	.50	Нежданий гість (драматетюд в 1. дії)	.10
Нарис передісторичних подій	.40	Жінка і соціяльне питання	.10
Міжнародний соц. і роб. рух	.40	Біля машини	.10
Про старі часи на Україні	.40	Біблія капіталіста	.10
Рай і поступ	.40	Робітнича читанка ч. II.	.10
Самопалка (картина в 2. діях)	.35	Совітська Росія і буржуазна Польща	.10
Робітнича читанка ч. III.	.35	Роскази про сили природи, ч. II.	.10
Порадник української мови	.35	Страйкер (драматичний образ)	.10
Фікція нації і національної независимости	.35	Сучасне стан. сільського господ. на Україні	.10
Перед бурею (драма в 4-ох діях)	.35	Хто такі комуністи і Причта про воду	.10
В кігтях розпусти (драма в 5-ох діях)	.35	Про правдиву і неправдиву віру	.10
Ми і вони (народна драма в двох діях)	.35	Революційні пісні	.10
Базар (драма в 4-ох діях)	.25	Як Галичан втягнули в контрреволюцію	.10
Мандрівник (драматичний ескіз в одній дії)	.25	Що таке радянська влада і як вона будується	.10
Гайвороння (драма в 3-ох діях)	.25	Провідники революційного руху на Україні	.10
Боги	.25	Париська Комуна	.10
Фабричні розговори про економію	.25	Боротьба за істнування	.10
Світова революція	.25	Третий Інтернаціонал і його історичне значіння	.05
Тези і резолюції III. Конгресу Комінтерна	.25	Диктатура пролетаріяту	.05
Капіталізм і робітництво в Індії	.25	Хто такі комуністи і чого вони хочуть	.05
Карл Маркс, його життя і діяльність	.25	Церква і радянська влада	.05
Червона зоря (утопія)	.25	Конституція Радянської України	.05
Матеріялізм — фільософія пролетаріяту	.25	Межи людиною та машиною	.05
Про походження та розвиток мов	.25	Нова політика Совітської Росії	.05
Бунтар (драма в 3. діях)	.25	На чиїм боці справедливість	.05
Що таке поступ?	.25	З історії царя-голода	.05
Початки укр. соціялізму в Сх. Галичині	.25	Фармер і робітник	.05
Комуністичний маніфест	.25	Важне питання	.05
Наймана праця і капітал	.20	Завдання Спілки Комуністичної Молодіжи	.05
Заробітна плата, ціна і зиск	.20	Золото і нужда в Америці	.05
Нове Свято (комедія в 1. дії)	.20	До світла	.05
Як повстав світ?	.20	"Укр. Роб. Вісти" за рік 1922 оправлені	6.00
Маркс і Енґельс про диктатуру пролетаріяту	.20	"Голос Праці" за 1922 рік оправлений	2.00
Марксізм і Дарвінізм	.20	Червоний Шлях ч. 2 (журнал)	1.25
Земля обітована	.20	Червоний Шлях ч. 3 (журнал)	1.25
Роскази про сили природи, ч. I.	.20	"Нова Громада" ч. 2 (журнал)	.50
Перший Буквар Комуніста	.15	Наш Стяг ч. 3 (журнал)	.25
Розбийте кайдани	.15	Нова Культура ч. 2—3 (журнал)	.25
Як фармер може дістати весь плід своєї праці	.15	Нова Культура ч. 4 (журнал)	.25
Розмова про фізику	.15	Нова Культура ч. 5 (журнал)	.25
Основні засади комунізму	.15	"Голос Праці" (всі числа) число по	.15
Комунізм і кооперація	.15	"Голос Робітниці" (всі числа) число по	.10
Промова на суді	.15	Кишенковий календарик "З. і В." на 1924 р.	.05

Замовлення враз з грішми посилайте на адресу:

Ukrainian Labor News

Cor. Pritchard & McGregor Sts., Winnipeg, Man.

Оборончий Фонд

"УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИЧИХ ВІСТЕЙ".

На покриття коштів процесу "Українських Робітничих Вістей" зложили дальше свої датки слідуючі товариші:

ЕДМОНТОН, АЛТА.
І. Клибановський $5.00

РАМСЕЙ, ОНТ.
М. Колін $5.00

ДІТРОЙТ, МІШ.
Михайло Хить $5.00

ВЕНКУВЕР, Б. К.
Никола Аврам $2.00

ФОРТ ВИЛІЯМ, ОНТ.
Ю. Елендюк $2.00

ВІННІПЕҐ, МАН.
Семен Досточ $2.00

ФУТГИЛС, АЛТА.
В. П. Никифоряк $2.00

ЛІПТОН, САСК.
Іван Канцір $1.00

ВЕЙН, АЛТА.
Павло Довганюк $1.00

ФЕЙРМОНТ, В. ВІРДЖІНІЯ.
Н. Яремчук $1.00

МІДЛЕНДВЕЙЛ, АЛТА.
Александер Павлюк $1.00

Всім жертводавцям редакція і адміністрація "У.Р.В." складають сердечну подяку.

Хто слідуючий?

СТОРІНКА НАШИХ ЧИТАЧІВ

"В СВОЇЙ ХАТІ, СВОЯ ПРАВДА І СИЛА І ВОЛЯ".

Транскона, Ман.

Повисше наведені слова сказав великий український революційний поет, пок. Тарас Шевченко. І це золоті слова. Робітнича організація без власної хати, без притулоиска, без свого власного Робітничого Дому, находиться в такім самім положенню, як той бідний робітник, що не маючи хоч-би найдешевшого власного помешкання, раз-ураз шукає за рентом.

Українські робітники і робітниці Транскони хоч вже довший час зорґанізовані, але не маючи своєї власної відповідної хати, свого Укр. Роб. Дому, вони не мали спромоги розширити свою діяльність на висшу скалю і тому вдоволялись лише маленькими час-від-часу сходинами на адміністраційні мітінги, коротенькими відчитами, дискусіями, а часом і танцями. За всі роки, до отворення Укр. Роб. Дому, було виставлено лише дві чи три маленьких комедій в невигідній нанятій гали. Щось поважнійшого і поучаючого не можна було виставляти, бо не було відповідної галі.

Тепер тому всему кінець. По довших роках праці ми здобулись на свій власний Роб. Дім і маємо досить місця не лише на обширнійші сходини і діточу школу, але також на представлення, концерти, масові віча і ріжні забави. До цеї пори (то є ще несповна три місяці від отворення У.Р.Д.) ми вже відограли двоє представлень таких як "Безталанна" і "Жидівка Вихрестка", а на 10. листопада, в першу річницю геройської смерти, тт. Мельничука, Шеремети і Цепка, ми відограли "Дванайцять".

Поверх пятьдесять осіб брало участь в представленню і було досить вигідно, бо це гралось в своїй власній хаті, величавій і вигідній, як для аматорів так й для публики. Не зашкодить також згадати про те, що підчас представлення "Дванайцять" галя була битком набита. Підчас розстрілу Мельничука і Шеремети, богатьох товаришок не можучи вдержатись від плачу опустили галю. На домагання робітників і робітниць, це саме представлення відограєсь в скорім часі другий раз.

В неділю, 11. листопада, о годині 2.30 по полудни відсвятковано першу річницю смерти тт. Мельничука, Шеремети і Цепка, як рівнож шесту річницю пролетарської революції в Росії. Святкования відбулось концерт-мітінґом. Зі сольовими співами виступали наші молоді співачки, товаришки: Геня Вовчина, Стефанія Дубян і Анна Питецька. З деклямаціями виступали маленькі товаришки школярки, як також і старші, а промовляли місцеві товариші між якими промовляли також товаришки: К. Данилюк і М. Цюрко. В першу точку святочної програми входив Робітничий Похоронний Марш, а в останню "Інтернаціонал", котрі виконала місцева Укр. Роб. Бресова Оркестра.

В суботу, 17. листопада устроєно перший в Трансконі кошиковий баль. Цей кошиковий баль устроєно за ініціятивою женського робітничого відділу "Злука" ім. Рози Люксембург, а в якім взяли участь відд. У.Р.Д. і т-во "Просвіта" ім. Т. Шевченка. Весь чистий дохід, якого буде поверх $110.00, призначено на пресовий фонд нашої преси.

В неділю, 18. листопада відбувся діточий концерт, в які брали участь також й вінніпеґські маленькі мандоліністки. Концерт відбувся по полудни під проводом т. Угринюка з Вінніпеґу. Публика, яка заповнила галю, веселилась музикою, співами і танцями маленьких школярок і школярів, як вінніпеґських так і транскоських, за що раз-у-раз, нагороджувала їх щирими та довготревалими оплесками.

Кождої вільної (від концерту) неділі відбуваються відчити устроювані Просвітним Гуртком. З відчитами виступають місцеві товариші, а часом Просвітний Гурток запрошує також й англійських лекторів. До цеї пори вже промовляв в У.Р.Д. Р. Б. Россел, секретар Ц.К. О.В.Ю. в Вінніпеґу, а також і двох фармерських послів, Борклей з манітобського парляменту і Гай з домініяльного парляменту. Повисше згадані бесідники говорили лише на наукові теми. На 2. грудня буде промовляти Виліям Бріз з Соц. Партії Канади. Він дасть виклад з політичної економії. Дальше Просв. Гурток буде старатись дістати раз або й більше доброго бесідника в англійській мові з Роб. Партії Канади.

Дальше Драматичний Гурток приготовляє ряд нових представлень. В суботу, 24. листопада буде виставлена зворушаюча революційна драма в 4-ох актах п. н. "За правду і волю народа". Просв. Гурток трудиться дальшими відчитами, Діточа Мандолінова Оркестра дальшими концертами, а Відд. У.Р.Д., Відд. "Злука" ім. Рози Люксембург і Т-во "Просвіта" ім. Т. Шевченка задумують устроїти у вечер перед Новим Роком величавий кошиковий баль і спільну вечеру. Також задумуємо устроїти протягом кількох місяців базар в користь У.Р.Д.

Роботи тепер доволі і ми дуже раді, що маємо де те все робити, дуже раді, що можемо служити українським робітникам і робітницям Транскони та вдячні їм за те, що помогли своїми щирими жертвами і працею збудувати власний Укр. Роб. Дім.

Ми вже більше не тягаємось по комірному. Ми маємо свою власну хату, а "в своїй хаті, своя правда і сила і воля".

М. С.

ПІДПРИЄМСТВА В МІСЯЦІ ЛИСТОПАДІ В КОРИСТЬ УКР. РОБІТНИЧОЇ ПРЕСИ.

В місяці листопаді будуть устроєні в Українськім Робітничім Домі в Вінніпеґу слідуючі підприємства в користь української робітничої преси в Канаді:

В суботу 24. листопада відограється гарне представлення **"ЖИДІВКА ВИХРЕСТКА".**

В неділю 25. листопада о годині 8-ій вечером відбудеться **КОНЦЕРТ-МІТІНҐ.** Вступ оа добровільними датками.

На закінчення кампанії відбудеться **в середу 28. листопада** о год. 8-ій вечером велика **РОЗІГРАВКА ВАРТІСНИХ РІЧЕЙ,** тикети на котру вже можна набути в Українськім Робітничім Домі. Ціна тикета 25 ц.

РОБІТНИЧЕ СВЯТО В КІЧЕНЕР-ВАТЕРЛЮ, ОНТ.

Заходом відділів У.С. Р.П.К., Стов. У.Р.Д. і Секції Женщин-Робітниць відбувся в Кіченер-Ватерлю спільний концерт в честь 6-літної річниці російської революції і в память річниці смерти борців-революціонерів Степана Мельничука, Петра Шеремети і Івана Цепка. Концерт розпочався вступним словом т. П. Дмитришина а відтак співом похоронного маршу. В концерті виступали школярі зі співами і деклямаціями а також дорослі товариші і товаришки. Нараз перший виступали мала товаришка Я. Тіркош і Бінецький зі скрипками. Грали вони робітничі пісні. Тов. А. Баркін дав сольо на гармонії, а фармер з недалекої місцевости т. І. Петришин вивчив своїх трох дітей співу і деклямації і прибув на день концерту, за що йому належиться велика подяка. Присутні нагороджували всіх учасників гучними оплесками. Саля була заповнена українськими робітниками і робітницями і були присутні робітники инших народностей.

Реферат виголосив тов. Ф. Пичель, який представив присутним всю боротьбу російського і українського пролетаріяту від часу повалення царизму аж до встановлення Союза Соціялістичних Радянських Републик. В його рефераті перейшли перед присутними Керенський, Колчак, Денікін, Врангель, Петлюра, Махно Поляки, голод і руїна і нарешті побіда над всіми ворогами. Все пережито, все поборено і тепер на С.С.Р.Р. повіває червоний прапор, запорука побіди всесвітнього пролетаріяту над своїм ворогом — капіталізмом. Побіда пролетаріяту С.С.Р.Р. є дороговказом і заохотою до боротьби пролетаріяту цілого світа. Тому революційний пролетаріят святкує цю перемогу пролетаріяту С.С.Р.Р.

На закінчення забрав слово т. В. Сенишин, який говорив про життя і боротьбу героїв - революціонерів С. Мельничука, П. Шеремети і І. Цепка. Він сказав, як вони прийшли з України до Галичини, щоби помститися над ворогом українського працюючого населення — польською шляхтою, і якою геройською смертю вони умерли: перших двох від куль польських жовнірів а І. Цепко від кулі свого товариша, направленої на польського жандарма. Дальше товариш говорив про тих революціонерів, що томляться в польських тюрмах і закликав присутних до орґанізації, бо тільки орґанізовано зможуть українські робітники визволитися з під шляхоцького ярма. Бо навіть умираючі товариші кликали до нас: "Хай наша смерть буде Вам заохотою!" Тому ми, українські робітники і робітниці, повинні памятати ці слова наших погибших товаришів, ставати в ряди робітничої орґанізації і других до цего заохочувати. Бо побідити нашого ворога ми зможемо тілки тоді, коли будемо добре зорґанізовані.

На закінчення концерту хор відспівав "Інтернаціонал".

Робітник.

ВІДНОВЛЕНО ВІДДІЛ УКР. РОБ. ДОМУ.

Трейл, Б. К.

Хоч наша місцевість спала сном блаженним через довший час, то все-ж таки бодай під цю пору починає просиплятися. Час робить своє — зміняються часи а з часом і люде. Так ось тепер і тут в нас. Через довший час через брак людей в нас не можна було вдержати при істнованню навіть робітничого відділу. Тепер також немає в нас таких незвичайно здібних одиниць, однак при помочі кількох свідоміщих товаришів нам вдалося відновити відділ У.Р.Д. і ось тепер починаємо свою роботу.

Дня 9. жовтня ц. р. відбувся тут мітінґ в справі відновлення згаданого відділу. Мітінґ отворив тов. Н. Пішак, а відтак покликано на предсідателя тов. П. Ковблюка, секретарем вибрано т. І. Турика. Почались наради; кождий з присутних по черзі старався висказати свою думку відносно орґанізаційних справ. При кінці забрав слово т. І. Турик, котрий пояснив присутним конечність приналежности до робітничої орґанізації — до орґанізації, яка носить назву Стоваришення Український Робітничий Дім. Кождий робітник повинен читати робітничу літературу і часописі — але дійсну робітничу літературу, яка видається за робітничі центи і служить одиноко лише робітничим інтересам. При виданню нашої робітничої преси в Вінніпеґу гуртуються самі чільніщі наші товариші, які сміло безпощадно пятнують всю чорносотенну зграю, обманства ріжних буржуазних запроданчих прислужників, включно і "наших" українських псевдопатріотів.

По скінченню промови присутні заявилися одноголосно за відновленням відділу У.Р.Д., після чого приступлено до вибору заряду. Слідуючі товариші війшли до заряду:

П. Ковблюк, орґанізатор; І. Турик, рек. секр.; А. Дембіцький, фін. секр.; Н. Мохорук, кас.; Д. Сливчук, бібліотекар; Ш. Пунак і А. Білецький контрольори.

Нововибраний заряд прирік, що буде працювати для добра робітничої справи о скільки буде в його силі. На початок вписалось до відділу 20 членів. Дальше при відділі засновано Діточу Школу, до котрої вчащає 16 дітей. Відновлено для відділу передплату на "У.Р.В.", що й висилається до адміністрації.

На цім мітінґ закінчився і всі вдоволені розійшлися домів.

І. Турик, рек. секр.

"ПАРТІЙНЕ" ЖИТТЯ В ВАТЕРЛЮ-КІЧЕНЕР, ОНТ.

В Ватерлю-Кіченер наше "суспільство" поділяється не тільки на кляси, але і на партії. Є тут ріжні "партії": партія безвладдя і безголовя (але свій заряд має), партія фашістів (в мініятурі) і греко-католики. Що цих послідних нема куди зачислити, я їх зачислюю також до партії. Партія безвласників, це є така собі збиранина, що все любить розбивати і нічого не уміє будувати гуртом (бо в особистім життю кождий з них робить що иншого). Програма тої партії така, що кождий член її инакше розуміє, а загально всі не розуміють. Потягати самогонку і грати в кулі та в карти члени цеї партії уміють і без програми. Це вони називають "на вольних началах". Звуть себе робітниками, а в дійсности є киринниками. Поза цим вони ніякої роботи не роблять, ні мітінґів, ні відчитів, ні лекцій не устроюють, по перше що нічого не вміють, а по друге — бояться запитів свідомих робітників. А єсли устроюють щось, то разом з греко-католиками, які їх обороняють іменем святого духа. Переважно вони дружать з греко-котоликами тоді, як чують, що наша, робітнича орґанізація устроює якесь підприємство. Але це дурниця, бо ми побиваємо їх своєю зорґанізованістю і свідомістю. Найбільше своєї енерґії вони витрачують на танці. Бідні їх коліна, за що вони, сердечні, так мучаться? Зрештою і приповідка каже, що "за дурною головою ногам горе". Часом вони кажуть, що вони також проти капіталістів. Тільки щось сумнівно, щоби танцями з католицькими "місіє" вони могли сконкурувати капіталістів. Кажуть, що вони збираються проголосити новий свій клич: танцюристи всіх напрямків розєднуйтесь! Чому не "єднайтеся"? Бо вони і в танцях не признають зорґанізованности.

Раз вам анархісти!

Партія фашістів складається переважно з мальконтентів, що були вже по кілька тижнів в робітничій орґанізації, а що визволення не діждались, вони вдарилися в другу крайність. Бачите, вони думали, що вступивши в робітничу орґанізацію, вони за два-три тижні поїдять всі науки, що письмо само полізе в їх голови — а тут, взявши до рук пролетарську книжку чи ґазету, вони побачили, що над прочитаним треба ще думати, бо инакше воно піде мимо голови. Крім того, вони думали, що коли вступлять до орґанізації, робітники сейчас-же зроблять їх своїми лідерами і вони будуть тільки сопіти від гонору. А тут орґанізація вимагає від них відповідного, не компромітуючого поведення та звіту з праці на користь орґанізації. Одним словом вони пішли до орґанізації як до кума на хрестини і думали, що їх посадять на покуті. А їм сказали учитися, покорятися дисціпліні, виконувати членські обовязки. І їм закрутило в носі. Пішли аж за ними закурилося. Тепер вже навертаються до церкви і злостяться на робітників, говорячи, що вони колись карки собі ломили за робітничими справами. Тепер вони ні в тин, ні в ворота і це їх дуже злостить. А робітники називають їх хрунями.

Партія греко-католиків ще є у нас. Святі, бігме, святі люде! Випють в куточку, щоби ніхто не бачив, а моляться голосно, вимахуючи перед носом руками, щоби всі люде чули й бачили. Плекають своїми тяжко запрацьованими центами двоногу вош і радіють, єсли вона, випивши самогонки, зтрощить сама цілу печену курку. Ця партія бореться за полекшу для себе на тамтім світі.

Є тут ще відділ Стоваришення Укр. Роб. Дім, який відзначається тим, що всі висше згадані "партії", а головно їх лідери, його дуже не люблять. А не люблять тому, що відділ устроює масові віча, лекції, ширить просвітну і культурну працю серед місцевих робітників і ще й других до цего заохочує.

Отож, товариші робітники і робітниці, судіть людей не по ковнірцях і по крикливих пустих словах, а по щирій і завзятій праці для добра робітництва. Приходьте масово на мітінґи відділу Укр. Роб. Дому, або устроюйте самі, а ми прийдемо до Вас.

Робітник з Ватерлю.

Кіркленд Лейк, Онт.

Дорога Редакціє!

Помістіть цих кілька моїх рядочків в нашім орґані "Українських Робітничих Вістях". З причини безробіття в Вінніпеґу, примушений я був опустити свою рідню, товаришів і орґанізацію, з котрими я так був зжився. Мусів виїхати з Вінніпеґу ради куска насущного хліба. Виїхав я в місцевість Кіркленд Лейк, в північнім Онтеріо. Виїзджаючи, думав я стріну и там орґанізацію, або хоч юнію, без котрої так тяжко свідомому робітникови обійтися. А що там місцевість майнерська, то юнія там тимбільше повинна бути. Коли-ж я прибув сюди, то аж страшно мені стало, як побачив я дезорґанізованність та несвідомість місцевого робітництва. Це страшенно використовують властителі копалень і трактують робітників гірше як худобу. Придивлявся я цему і прийшов до заключення, що самі робітники винні, бо майже зовсім не інтересуються своїм положенням. Всюди почуєте балачки про картоґрайство і про самогонку. Я не хочу обвинувачувати всіх місцевих робітників в тім, бо є і чесні, що цікавляться робітничою справою, читають робітничу ґазету. І треба признати, що якраз українські робітники тут є найсвідоміщим елементом, за що їм належиться признання. А це треба завдячувати орґанізаційній праці наших передових товаришів і "Укр. Роб. Вістям". Однак це ще не є вистарчаючим. Я звертаюсь оцим до тих товаришів в Кіркленд Лейк, які інтересуються робітничими справами і читають "Укр. Роб. Вісти", щоби вони йшли між несвідомих товаришів та пояснювали їм їхнє положення, освідомляли їх та кликали в орґанізацію, бодай в просвітну. Пропаґуйте та ширіть між робітничими масами слово правди і свідомости та нашої братерської ідеї. А це вийде на користь цілому робітничому рухови, бо він складається з міліонів таких маленьких гуртків і орґанізацій. А в цім, товариші, запорука нашої побіди.

Виїзджаючи з цеї місцевости, я кличу до Вас, товариші: Навчайте одні других, самоосвідомлюйтесь, ширіть свою робітничу пресу "Українські Робітничі Вісти", "Голос Праці" і "Голос Робітниці"!

Наша преса є найсильнійшим жерелом нашої науки. Збирайте передплату для своєї преси і пресовий фонд між несвідомими робітниками, щоби заохотити їх до читання. Не будьте байдужними та встидливими. Робітник не повинен встидатися просити помочі для своєї преси. Ми бідні і наша преса бідна, але наша праця чесна, то-ж і нашої преси вона чесна. Вона стоїть за нас, постіймо-ж і ми за нею.

На цім місци складаю сердечну подяку всім тим жертводавцям, що зложили на мої руки жертви на сплату довгу Укр. Роб. Дому в Вінніпеґу.

Жертвували слідуючі товариші:

Н. Гандзюк	$5.00
Митро Гаврилюк	2.00
М. Юринець	2.00
І. Марковський	2.00
Василь Непюк	2.00
П. Процишин	1.00
І. Олінський	1.00
Н. Сирота	1.00
Разом	$16.00

Николай Гандзюк.

Келгари, Алта.

Товаришу Редактор!

Посилаю Вам $2.00 на пресовий фонд "Укр. Роб. Вістей", бо розумію значіння нашої ґазети для робітництва і її теперішне положення. Уважаю своїм і кождого робітника обовязком помагати своїй ґазеті, бо вона є його найщиріщим приятелем і оборонцем. "Укр. Роб. Вісти" є нашим найблищим товаришом і орґанізатором і без цеї робітничої ґазети я не можу тепер бути. Коли приходжу з роботи і є моя ґазета, то не дивлячись що голодний, я перше беру до рук ґазету і хоч поверховно перегляну, або кладу перед собою на стіл та разом і їм і читаю. Я тепер не можу собі представити робітника без своєї робітничої ґазети. Я ні з ким не умію так сердечно і отверто розмовляти, як зі своєю ґазетою. Часом я заплачу перед нею, часом засміюся, вона нікому про це не скаже, не обсудить мене перед иншими людьми, бо вона мене розуміє, а я її. Я в своїй ґазеті бачу і радість і горе бідного поневоленого люду.

Я кличу всіх робітників і бідних фармерів Канади й Америки, таких як і я, щоби не бракувало з нас ані одного, який не поспішив би в цім місяци з помічю "Українським Робітничим Вістям". Товариші! Кождий з нас мусить бути передплатником своєї ґазети! Єсли не в силі передплатити на рік, то на пів року, або на три місяці. Бо що то з нас будуть за робітники, єсли ми не передплачуємо і не читаємо своєї ґазети? Учімся в своїх ворогів — буржуазії! Погляньте як вони держаться своєї преси — так як воші кожуха! Всі на поміч собі і своїй ґазеті!

З товариським привітом,

Матвій Романів.

Ліптон, Саск.

Дорогі Товариші!

Даруйте, що я спізнив з передплатою, бо до цего примусили мене обставини. Тепер посилаю Вам $5.00, з котрих $4.00 передпати на "Укр. Роб. Вісти", а $1.00 на оборончий фонд. Загорілі патріоти виточили процес проти нашої ґазети і тим хочуть зломити її силу. Ми, свідомі робітники і фармері, повинні показати цим людцям, що їх хребти скорше зломляться, чим стойкість нашої ґазети. Ґазета, це наша зброя і ми надальше будемо ґатити нею по оловяних головешках цих людців.

Товариші робітники і фармері! Я 66-літний старик кличу вас всіх — всіх поневолених, обездолених, визискуваних і горем та лихом прибитих: даймо більше пороху нашій арматі, щоби від него нашим патр-р-іотам аж в носі завертіло, щоби їх хребти аж в троє погнулись. Бо це такі сновиди, що їх не треба жаліти. Вони не лише нашу ґазету, але вони не один раз і нас самих добре підчухрали, поки наша ґазета не отворила нам очей, та не вказала, що то за людці ті панки. Коли я читав про розправу "Укр. Роб. Вістей", то побачив, як то вся та братія повстала проти нашої ґазети. Та-ж вони злетіли до суду так як гайвороння, а всі прийшли свідчити проти нашої ґазети. Тож при кождій нагоді старайтеся, товариші, збирати на оборончий фонд нашої ґазети, стіймо за нею солідарно всі як оден і покажім ворогам, що вони не здолають зламати нашої часописі, що виступаючи проти неї, вони виступають проти всіх нас.

З товариським привітом,

Ю. Канцір.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "УКР. РОБ. ВІСТИЙ"

М. Єремійчук, Флінт	$5.00
В. Ткач, Єгк	4.50
В. П. Никифоряк, Футгилс	4.00
І. Петращук, Єс Крік	3.00
А. Павлюк, Мідлендвейл	3.00
П. Сорочан, Еріял	2.20
М. Романів, Келгари	2.00
І. Броніцкий, Салт Сте. Мері	2.00
Т. Кошурба, Клір-Лейк	2.00
А. Гуменюк, Келгари	1.00
Ольга Андрусяк, Вінніпеґ	1.00
В. Токарчук, Кенмор	1.00
І. Лупул, Гемтремк	1.00
П. Довганюк, Вейн	1.00
А. Сетляк, Вінніпеґ	1.00
В. Федько, Фруйтпорт	1.00
М. Зінкевич, Анийокс	1.00
П. Гармаців, Вінніпеґ	1.00
М. Єж, Чіпман	1.00
П. Наливайко, Саскатун	1.00
Г. Тригук, Окборн	1.00
П. Андрейчук, Емпаєр	1.00
А. Іваніцький, Гемилтон	1.00
В. Татарин, Венкувер	1.00
І. Крепенко, Лос Анджелес	1.00
С. Цапів, Торонто	1.00
П. Коржак, Порт Артур	.50

Веланд, Онт.

Дорогі Товариші!

Почувши вістку про фінансову крізу коло нашої так дорогої нам робітничої преси, наш відділ У.Р.Д. рішив прийти її з помічю. Всі наші товариші і товаришки взялись щиро за роботу для тої цілі. Ми покажемо запамороченій українській патріотичній шляхті, що уміємо за собою постояти. На злість всім українським буржуазним наймитам ми висилаємо на пресовий фонд "У.Р.В." $43.98 (20 ц. відтягнено на почтову пересилку — разом було $44.15), що вплинуло з устроєного на цю ціль підприємства.

Хай жиє і розвивається робітнича преса!

З товариським привітом,

Мелниченко, секр.

Замітка. — Загальне справоздання зі збірки на пресовий фонд і на передплату подасться при кінці місяця листопада.

Колгорст, Алта.

Дорогі Товариші!

По одержанню від Вас ліст до збирання передплати і пресового фонду наші товариші з Відділу Стов. У.Р.Д. "Дорога Воля" вибрали на своїм зібранню двох колекторів, котрі зібрали $42.00 на пресовий фонд і $31.00 на передплату.

Товариші А. Жмурчик і З. Костенко зібрали на лісти ч.ч. 324 і 325 на передплату $31.00.

На лісту ч. 736 зібрали згадані товариші на пресовий фонд:

П. Тимчук	$2.00
А. Жмурчик	2.00
В. Несторук	2.00
З. Костенко	2.00
Ю. Виростик	2.00
М. В. Ч.	2.00
П. Петрик	2.00
Ю. Завада	2.00
С. Баган	2.00
Г. Михайловський	2.00
І. Григорчук	1.50
т-ка Г. Григорчук	1.50
К. Костенко	1.00
В. Шлемко	1.00
Г. Угрин	1.00
Ф. Черничук	1.00
П. Пер	1.00
Н. Шлемко	1.00
Н. Пригорощький	1.00
Т. Петрик	1.00
т-ка Завада	1.00
І. Петращук	1.00
Соф. Петращук	1.00
Ц. Пастернак	1.00
т-ка Пастернак	1.00
Ізід. Сороковський	1.00
А. Тимчук	1.00
А. Андріящук	1.00
М. Фюмич	1.00
Р. Стасюк	1.00
П. Шлемко	1.00
Разом пресового фонду	$42.00
На передплату	$31.00
Всего разом	$73.00

З тов. привітом,

П. Тимчук.

ПОШУКУЮ своїх братів Григорка і Михайла Строїчів в Рожнова, повіт Снятин, Галичина. Літом перебували в Доналд, Б. К. Хто про них знав би або їх самих прошу написати на слідуючу адресу:

Wasyl Stroich
Ukr. Labor Temple
Cor. Pritchard & McGregor Sts.,
Winnipeg, Man. (94)

ПРЕНУМЕРУЙТЕ СОБІ

МОЛОТ

сатирично-гумористична часопись

Передплата — $2.00 на рік, 10 цнт. поодиноке число.

Адреса:

"MOLOT"
414 East 9th Street,
NEW YORK, N. Y.

УВАГА! "ГЛИТАЙ АБО ПАВУК" В ІСТ КИЛДОНАН!

Заходом Відділу Укр. Роб. Дому в Іст Килдонан відіграється в суботу, дня 24. листопада одну з найкращих драм славного українського артиста М. Л. Кропивницького зі співами і танцями п. н.:

"ГЛИТАЙ АБО ПАВУК"

В драмі "Глитай або Павук" змальовується селянське життя. Вона наскрізь інтересна і займаюча. Відділ У.Р.Д. докладає всіх старань, щоби штука випала як найкраще. Обовязком всіх женщин-робітниць як і робітників прибути на це представлення якнайчисленнійше і запросити своїх знакомих тому, що ця штука граєтьcя в користь укр. робітничої преси.

Початок точно о годині 8.30 вечером.

ЗАБАВА В ІСТ КИЛДОНАН!

Заходом Відділу Женщин-Робітниць ім. Ст. Мельничука в Іст Килдонан устроюється в неділю, 25. листопада, о год. 2. по полудни в Укр. Роб. Домі в Іст Килдонан

ВЕЛИКУ ЗАБАВУ

Відділ Женщин-Робітниць в Іст Килдонан запрошує всіх женщин-робітниць, як також і робітників прибути на цю забаву і провести весело час. Тож до побачення на забаві.

Приходіть всі якнайчисленнійше!

Заряд.

ПОШУКУЮ у важній справі товариша Стефана Плешкана з села Будилова, повіт Снятин, Галичина. Перше перебував у Порт Артур, Онт. Хто-б про него знав або він сам хай зголоситься на понищу адресу:

Steve Onyzychuk
(96) P. O. Edmonton, Alta.

ПОШУКУЮ свого сина Федя Вовчара з села Озерян, повіт Борщів, Галичина. Через сім літ не маю від него жадної вістки. Має перебувати в Венкувер. Хто про него знав би або він сам хай зголоситься на низше подану адресу. За подання його адреси дам $5.00 нагороди.

Jakiw Wowchar
409 Stella Ave.,
Winnipeg, Man.

ПОШУКУЮ у важній справі своїх товаришів: Йосифа Аксаміта, Івана Кузьму і Федя Наколюка. Хто би про них знав або їх самих прошу зголоситися на понизшу адресу:

Sam Landyga
Box 52 St. Anthony Falls
Minneapolis, Minn. (96)

ПОШУКУЮ свого брата Софрона Лупула з села Ошихліб, повіт Кіцмань, Буковина. Має перебувати десь в Канаді. До 1920 р. перебував в Алберті, а тепер має бути в Манітобі. Хто знав би його адресу або він сам хай напише до:

John Lupul
2376 Grayling Ave.,
Hamtramck, Mich.

ПОШУКУЮ Василя Муравецького. Маю для него важну справу — хочу купити його дім в Марлбора, Алта. Прошу зголоситися на слідуючу адресу:

R. Crooks
Marlboro, Alta. (94)

ВИСИЛАЄМО кождому, хто забажає, новий катальоґ книжок. Пишіть сей час на адресу: Miznarodnyj Bazar (Ukrainian Book Store), 703 Fairmount Ave., Philadelphia, Pa. (100)

ПОШУКУЮ в важній справі Петра Аннаки з Дорошівців, повіт Заставна, Буковина. Перебував коло або у Венкувер. Хто знав би про него або його самого прошу написати на слідуючу адресу:

Nykola Lytwynchuk
Luscar, Alta. (95)

ПОЗІР, ШЕВІЦ! Маю на продаж шевську машину фірми "Сінґер" і всі шевські знаряди за $150.00. Так само продам 500 пар всякого рода черевиків до направи по ціні 100 пар за десять долярів, або 500 пар за $50.00. Інтересовані хай зголосяться на слідуючу адресу:

S. Tabasniuk
(94) P. O. East Selkirk, Man.

МАЮ НА ПРОДАЖ 2 акри землі; нова побудована цего року хата 18 X 24, комора 14 X 18 ф. Земля в дуже добрім положенню: з одної сторони штор, з другої почта, до стріткари миля і пів, до сі-пі-ярської стації пів милі, до сі-ен-арської около 200 ярдів. Хата побудована при головній вулиці і відповідна до заложення штору. З причини, що виїзджаю на Україну, продам це обійстя дуже тано — за $850.00. Інтересовані зволять писати на адресу:

S. Tabasniuk
(94) P. O. East Selkirk, Man.